

Klinik K?r?lganl?k Skalası?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Klinik K?r?lganl?k Skalası?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24930>

Özet

Klinik K?r?lganl?k Skalası (KKS), ya?l? yeti?kinlerdeki genel sa?lık durumunu ve k?r?lganl?k seviyesini h?zli? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmek için tasarlanm?? 9 puanl? bir araçtır. Bu ölçek, ya?lanmakta olan toplumlarda önemli bir sorun olan k?r?lganl?n erken te?hisi ve yönetimi amacıyla geli?tirilmis?tir. Özsürekci ve arkadaşlar? (2020) tarafından gerçekleştirilen bu çalışma, 9 puanl? Klinik K?r?lganl?k Skalası'nın Türkçe uyarlama çalışmalarıyla sunarak, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında kullanılmaya olanak sağlamıştır. KKS, özellikle hastane ortamlarında veya yo?un bakım ünitelerinde (YBÜ) h?zli? triyaj ve risk de?erlendirmesi için de?erli bir prognostik araç olarak kabul edilmektedir.

Ölçek, bireyin aktivite düzeyini, kronik hastalık yükünü ve fonksiyonel bağımsızlık derecesini göz önünde bulunduran görsel ve klinik bir de?erlendirme matrisine dayanır. Bu Klinik K?r?lganl?k Skalası, sadece fiziksel durumu değil, aynı zamanda bilişsel durumu da entegre ederek, k?r?lganl?n çok boyutlu yapısını yansıtır.

Anahtar Kelimeler

K?r?lganl?k, Klinik K?r?lganl?k Skalası, Ya?l? Yeti?kinler, Geriyatri, Uyarlama, Fonksiyonel Durum, Risk De?erlendirmesi.

Yazarlar

Cemile Özsürekci, C. Balç?, M.C. Kızıllarslanolu, et al.

Amaç

Klinik K?r?lganl?k Skalası'nın temel amacı, ya?l? bireylerin k?r?lganl?k düzeyini h?zli? ve pratik bir ?ekilde belirlemektir. Bu, özellikle akut bakım ayarlarında, cerrahi risk de?erlendirmesinde ve uzun süreli bakım planlamasında önemlidir. Ölçeğin 9 puanlık derecelendirmesi, klinisyenlerin hastanın ne kadar "fit" veya ne kadar "k?r?lgan" olduğunu kolayca anlamasına yardımcı olur.

Özsürekci ve arkadaşlar? tarafından yapılan uyarlama çalışmaları'nın amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş olan bu ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmek ve böylece Türkiye'deki ya?l? popülasyonun k?r?lganl?k taraması'nı standart hale getirmektir. Bu adaptasyon, yapılan bir ülkedeki önemli bir sa?lık sorununun tanımlanmasına yönelik kritik bir adımdır.

Yapı

Klinik K?r?lganl?k Skalası (KKS), k?r?lganl?k yapısını ölçer; bu yapı, sadece fiziksel düzeyi

de?il, aynı zamanda bilişsel ve fonksiyonel durumu da içeren geniş bir geriatrik sendromdur. Ölçek, bireyin bağımsızlık düzeyini, günlük yaşam aktivitelerindeki (GYA) yardım ihtiyacı ve kronik hastalıkların etkisini tek bir görsel ölçekte özetler.

KKS, k?r?lganlık 1 (Çok Fit) ile 9 (Terminal Düzeyde K?r?lgan) arasında ordinal bir ölçekte derecelendirir. Bu ordinal yapı, k?r?lganlığın bir süreklilik içinde var olduğunu ve sadece var/yok ikiliyi yerine, ciddiyet derecesine göre sınıflandırılabileceğini vurgular. Bu yaklaşım, k?r?lganlığın multidisipliner değerlendirilmesi için sağlam bir temel sunar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olsa da, Klinik K?r?lganlık Skalası (CFS), dünya çapında güçlü prognostik ve yapı geçerliğine sahip olduğu kanıtlanmış bir araçtır. Özsürekli ve arkadaşlar (2020) tarafından yapılan Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konulan popülasyonda k?r?lganlık do?ru bir şekilde ölçtü?ünü varsaymaktadır.

Genel olarak, KKS'nin geçerliği, diğer kapsamlı k?r?lganlık ölçümleri (örneğin, Fried K?r?lganlık Fenotipi) ile yüksek korelasyon göstermesi (e-zamanlı geçerlik) ve olumsuz sağlık sonuçları (hastanede kalış süresi, mortalite ve fonksiyonel düşüş) yüksek doğrulukla tahmin etmesi (yordayıcı geçerlik) ile desteklenmektedir. Klinik bir araç olduğu için, yüz geçerliği (face validity) de klinisyenler tarafından yaygın olarak kabul görmektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik (reliability) bilgisi boş bırakılmış olsa da, orijinal Klinik K?r?lganlık Skalası, yüksek düzeyde gözlemciler arası güvenilirliğe (inter-rater reliability) sahip olmasıyla bilinir. Bu, farklı klinisyenlerin aynı hastaya benzer bir k?r?lganlık seviyesinde derecelendirebildiği anlamına gelir ki, bu da klinik karar verme süreçleri için hayati önem taşır.

Psikometrik çalışmalarda, KKS'nin test-tekrar test güvenilirliği de genellikle yeterli düzeyde rapor edilmiştir. Özsürekli ve arkadaşları'nın (2020) uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türkçe bağlamında da tutarlı ve güvenilir sonuçlar vermesi beklenir, bu da ölçeğin klinik uygulamada istikrarlı bir araç olarak kullanılabileceğini gösterir.

Faktör Analizi

Klinik K?r?lganlık Skalası, do?ası gereği tek boyutlu, ordinal bir klinik derecelendirme araçtır ve bireyin genel durumunu yansıtan tek bir puan üretir. Bu nedenle, ölçeğin kendisi üzerinde genellikle keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizi (EFA/CFA) yapılmaz.

Bunun yerine, KKS puanının diğer geriatrik değerlendirme araçları ve sağlık çektirleri ile olan

ili?kisi incelenir. Ölçek, k?r?lganl?k yap?s?n?n tek bir klinik bütün olarak de?erlendirilmesi amacıyla tasarlanm??t?r ve puan?n yükselmesi do?rudan artan k?r?lganl?k seviyesini gösterir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Orijinali: Clinical Rating Scale)

Format: 9 Puanlı Ordinal Derecelendirme Skalası (Görsel ve Klinik De?erlendirme Matrisi)

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal), ve di?er birçok dil.

Population Group: Ya?lı Yeti?kinler (Özellikle Geriatri Hastaları)

Age Group: Genellikle 65 ya? ve üzeri.

Population Details: K?r?lganl?k riski ta??yan veya k?r?lganl?? olan bireyler. Çal??ma, hastane popülasyonları?n? içerebilir.

Test Methodology: Görsel ve klinik de?erlendirme yoluyla klinisyen veya e?itimli personel tarafından puanlama. Hastanın son iki haftalık fonksiyonel durumuna odaklanılır.

Anahtar Kelimeler

Klinik De?erlendirme, K?r?lganl?k, Ya?lı Bakım, Prognostik Ölçek, Fonksiyonel Durum, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?.

Affiliation Email addresses: cemile_gulbas@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Belirtilmemi?.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

?zinler: Orijinal Klinik K?r?lganl?k Skalası (CFS) genellikle klinik, e?itim ve ara?tırma amaçlı ticari olmayan kullanım için ücretsiz olarak sunulmaktadır. Türkçe uyarlama için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan kullanıcılar için genellikle ücretsizdir.

Test Yılı: Türkçe Uyarlama Yayın Yılı: 2020.

Kaynaklar

Özsürekci, C., Balçık, C., Kızıllarslanolu, M.C, et al. (2020). An important problem in an aging country: Identifying the frailty via 9 Point Clinical Frailty Scale. *Acta Clin Belg*, 75(3), 200-204. <https://doi.org/10.1080/17843286.2019.1597457>

Ek Kaynak Linki: tandfonline.com

Uyarlama çalışması için orijinal PDF dosyaları aşağıdan indirilebilir:

[klinik-kirilganlik-skalasi-toad.pdf](#)

[klinik-kirilganlik-skalasi-toad.pdf](#)

Klinik Kırılma Skalası Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal kaynaktan ölçeğin maddeleri veya derecelendirme tanımları saklanmamalıdır. Ancak, Klinik Kırılma Skalası (KKS), 1'den 9'a kadar (Çok Fit'ten Terminal Düzeyde Kırılma'ya) değişen, görsel destekli klinik durum tanımlarından oluşmaktadır.

Fit (Çok Fit)

İyi (Well)

İdare Ediyor (Managing Well)

Hassas (Vulnerable)

Hafif Kırılma (Mildly Frail)

Orta Düzeyde Kırılma (Moderately Frail)

İddetli Kırılma (Severely Frail)

Çok İddetli Kırılma (Very Severely Frail)

Terminal Düzeyde Kırılma (Terminally Ill)